

'Al mijn zonen' is mooi maar cerebraal

Toneel

Al mijn zonen: Regie Thibaud Delpout. Gezien 11/12, Toneelschuur Haarlem. Aldaar t/m 22/12. Inl. toneelschuur.nl.

●●●●○

Door HERIEN WENSINK

Joe Keller doodt 21 zonen, en daarom sterft ook zijn eigen zoon. In Arthur Millers noodlotsdrama *Al mijn zonen* (1947) moet zijn gezin leven met de consequenties van Joe's daad. Hij leverde tijdens de oorlog willens en wetens ondeugdelijk vliegtuigmaterieel, waardoor 21 piloten stierven, en liet zijn partner Steve Deever ervoor opdraaien. Zijn vrouw Kate weet ervan, en steunt hem in de leugen. Hun zoon Larry wordt sinds de oorlog vermist. En nu wil de andere zoon, Chris, trouwen met Steves dochter Ann, die ooit met Larry verloofd was.

In de regie van Thibaud Delpout wordt *Al mijn zonen* een *coming of age*-verhaal, waarin een zoon zijn vader uitdaagt en verslaat, en vervolgens verweesd achterblijft. Chris (Roeland Fernhout) eist de waarheid van zijn vader, maar als hij die krijgt, stort zijn wereld ineen, fraai gesymboliseerd in een stortregen die als de zondvloed over het podium slaat. Chris is een drenkeling op een hoopje modder, alleen. Dat is verantwoordelijkheid nemen, dat is volwassen worden – en fraai is het niet.

De waarheid triomfeert, maar levens zijn gebroken; de illusie van een liefderijk gezin en een aanstaand huwelijk is aan gort.

Delpout plaatst de handeling in een sober, monumentaal decor. De koud-stenen speelvloer wordt doorklieft door een kruis. Alles ademt tragedie. Delpout heeft nauwelijks gebruikgemaakt van de komische mogelijkheden van de tekst. Het wanhopige gezin dat zich vastklampt aan uiterlijke perfectie en plezier had voor wat luchtigheid kunnen zorgen. Maar hier wordt de verkrampte illusie gesymboliseerd in twee grimmige dansscènes, waar het drama dicht onder het oppervlak schuilt. Tekst en spel zijn gedragen, en meevoelen met de personages is moeilijk. Alleen Fernhout is echt menselijk, in zijn vertolking van een zoon – jongen of man? – van kinderlijk opgetogen tot cynisch en hard.

Delpouts *Al mijn zonen* blijft zo cerebraal, esthetisch en afstandelijk, maar raakt niettemin diep.